

simple Fæstere. Jeg gad dog nok vidst, om et saadant Arvefæste i og for sig kunde fortjene dette Navn. Bønderne kunde dog alligevel ikke opgive den Formening, at de havde Ret til at erholde Arvefæste og de foretog sig ogsaa adskillige Skridt, for at faae denne deres Ret gjort gjældende; men som ikke ledede til noget Resultat. For at berolige Bønderne og muligt ogsaa for at gjøre dem mindre paastaaelige med Hensyn til Arvefæstemeddelelsen, tilfrev Directionen for det Classenske Fideicommis Bønderne en Skrivelse under 2den Juli 1810, hvilken Skrivelse i Almindelighed er bleven kaldet „Forsikkringsbrevet,“ og hvoraf et trykt Exemplar skulde vedhæftes enhver Fæsters Fæstebrev, som det heed „til Efterretning for sig og sine.“

I dette Forsikkringsbrev tilstedes Bønderne Ret til at udnævne en af deres nærmeste Slægtninge til deres Efterfølger, naar de betalte en vis bestemt Indfæstningssum efter den Klasse, hvortil Gaarden hørte, thi i dette Forsikkringsbrev vare Gaardene inddelte i 5 Classer. Dette beroligede Bønderne, thi nu vare deres Arvinger tildeels blevene sikrede og kunde nyde Frugt af deres Afd, nyde Frugt af de Bekostninger, de havde anvendt paa deres Gaarde og Avlinger. Dette Forsikkringsbrev blev ogsaa i en Række af Aar taget til Følge lige til 1840. Directionen havde idetmindste i 1838 erkjendt, at Fæsterne havde Ret til at udnævne deres Efterfølgere paa de i Forsikkringsbrevet nævnte Betingelser, hvilket fremgaaer klart og tydeligt af de Fæsteauctionsconditioner, hvorefter en Gaard i 1838 blev bortfæstet, thi i disse Conditioner hedder det blandt Andet: „Fæsteren erholder samme Ret som Fideicommissets andre Gaardmænd til at overdrage Gaarden med uforanderlige herskabelige Afgifter til hans nærmeste Arvinger, imod at den Indfæstning, for hvis Erlæggelse han har opnaaet Fæste paa Gaarden, ved hver en ny Fæsteforandring betales til Herskabet.“ Intet er imidlertid mere foranderligt end Menneskets Sind, og man fik ogsaa snart at vide, at de Herrer Directeurs Sind og Tænkemaade i denne Henseende var bleven forandret, thi i 1840 bleve 4 Gaarde ledige, og hvor forbausedes man ikke, da man nu hørte, at Directionen ikke alene af de nye Fæ-

stere forlangte en større Indfæstningssum, men endog en høiere Landgilde end deres Formænd havde svaret, og det af den Grund, at det nu behagede Directionen at udtyde og fortolke Forsikkringsbrevet saaledes, at det kun gjaldt dem, der vare Fæstere forend 1810, og at de andre Fæstere ikke kunde betragtes anderledes end som simple Fæstere paa private Godser, hvormod hverken den classenske Disposition eller Forsikkringsbrevet i nogen Maade kunde komme dem tilgode. De fæsteberettigede Personer maatte finde sig heri, om de vilde tænke paa at faae deres Fædrenesteder i Fæste, og de maatte saaledes give en høiere Indfæstning og en høiere Landgilde. Man prisste nu de ældre Fæsters Slægtninge særdeles lykkelige; men man erfarede snart, at de ikke vare bedre fjerne end de yngre Fæsters Slægtninge, thi for et Par Aar siden døde 4 Fæstere, eller deres Enker, af dem, der havde fæstet før 1810, men nu kunde disse nærmeste Slægtninge ligesaalidt som de foregaaende yngre Fæsters Slægtninge faae Gaardene i Fæste paa de Betingelser, som Forsikkringsbrevet af 1810 indeholdt; derimod tilbød man dem Arvefæste, men til en saa høi Priis at de kom til at svare en 70, ja 80 Rbd. mere aarlig, end deres Formænd havde svaret. Herpaa hverken kunde, vilde eller turde de naturligtvis indlade sig, og støttende sig paa Forsikkringsbrevet forlangte de Fæste efter de deri indeholdte Bestemmelser; men herpaa blev svaret, at Fæste kunde de jo nok erholde, men ikke uden betydelig Forhøielse af Landgildet. Dersom jeg husker ret, saa har disse 4 Gaarde engang i Foraaret været stillet til Auction, og ved denne Auction bleve de efter Forsikkringsbrevet fæsteberettigede Personer de Høiisbydende, men Budet blev ikke autoriseret, og siden have nogle af dem seet sig nødsage til at gaae ind paa de stillede Betingelser, dersom de vilde tænke paa at faae Gaardene, dog saaledes at de have maattet betale 100 Rbd. mere end der oprindeligt var forlangt, formodentlig kan jeg tænke til en Bøde, fordi de ikke strax vare villige til at give Alt hvad man forlangte. Andre have derimod ikke villet gaae ind paa disse Betingelser, og have, som jeg dog troer efter Overeenskomst med Directionen, forladt deres